תצפית

(כל הזכויות שמורות)

• **אין כל סיכוי כי האלוף חיים לסקוב יפסיק בזמן הקרוב את לימודיו בבריטניה.**

• **יוון לא תשלח ציר לישראל**, תמשיך להכיר בה דה־פאקטו בלבד, למרות המשפטים המעודדים שהשמיע שר־החוץ היווני באוזני עתונאי ישראלי, בשבוע שעבר.

• **אל תופתע אם סעיף סודי בחוזה תורכיה־עיראק, הדן בעתידה של סוריה, יופעל בקרוב.** עיראק מכשירה את הקרקע להחיראת תוכנית סוריה־רבתי בסיועה של תורכיה. אם לא יצליחו מתווכים ניטראליים הפועלים עתה מאחורי הקלעים, להשיג הסכם של סטאטוס קוו — צפה לכך שאי היציבות הכרונית בדמשק, תהפך למרד גלוי.

• **צפה לפתיחת פקולטה למדעי־הצבא באוניברסיטה הי־רושלמית**, לאחר הצלחת האקדמיה הצבאית ובית־הספר הגבוה למדעי־הצבא. המועמדים להנהלת הפקולטה: רב־אלוף ד״ר יגאל ידין, אלוף־משנה שלום עשת, סגן־אלוף ד״ר ישראל בר.

• **מחלקה מיוחדת לענייני ועדות שביתת־הנשק תוקם במשרד החוץ**, עם העברת עניני הועדות מן הצבא למשרד. המועמד לראשות המחלקה, שתקבל סמכויות רחבות ביותר: אחד משלושת הגדולים, המנהלים את ענייני ישראל בארצות־הברית.

• **שמו של פנחס לבון יופיע ברשימת־השרים בבחירות לכנסת השלישית**, יזכה באחד מעשרת המקומות הראשונים־במוחים, לאחר שזכה לבון במקום החמישי של רשימת מפא״י בבחירות להסתדרות.

• **קרוב לוודאי שתת שר הפעל, הרב רוזנברג, לא יחזור לחיים הפוליטיים בישראל.** רוזנברג, אשר יצא שוב לארצות־הברית, ינסה למצוא משרה מתאימה בהמזרחי האמריקאי, לא יוכנס לרשימת החזית הדתית בבחירות לכנסת. את מקומו יתפוס ראשה המתפוטר של עיריית־ירושלים, יצחק קריב, אשר יקבל את המקום השלישי (לאחר הרב מימון והרב נורוק) במקומות המוקצבים למזרחי, בין עשרת המקומות הראשונים של החזית.

• **יוסף ספיר יקבל את תיק שר־המסחר והתעשייה בממשלה הקואליציונית הבאה**, במקום פרץ ברנשטיין, שיעבור לתפקיד מרכזי במפלגת הצ״כ. ההחלטה העקרונית על כך נתקבלה בעת הסיכום הראשון בקשר למועמדות נציגי הצ״כ בממשלה האחר־בחירותית.

• **צפה לסגירת תיקי כל הלוחיתנים במשטרה הכלכלית, לפחות עד לאחר הבחירות**: מפא״י והצ״כ הסכימו שגילוי שערוריות גדולות לפני הבחירות יזיק לשתי המפלגות, אשר כמה מעסקניהן מעורבים בעיסקות לא־חוקיות בקנה־מידה גדול. הצעד הראשון: החיפושים אחרי אריק קצנר, עמיל־המכס, שהיה מעורב בהברחת ברגר־קבק, יתנהלו בעצלתיים.

• **שמונה פצצות־האשמה מילוליות יומלו על־ידי הצ״כ** במס־גרת מערכת הבחירות נגד מפלגות שונות. הפצצה הראשונה: האשמות מפקד אצ״ל לשעבר יעקוב לוסן נגד תנועת החרות, שפורסמו בהמשכים בהבקר. הפצצות הבאות יוסלו אחת לשבועיים.

• **חיכוכים עזים יפרצו בקרב הפועל המזרחי**, אם יפתח פקיד סוכנות לשעבר, יהודה דסנר, הנאשם במעילות, את פיו, יגלה את כל הידוע לו.

• **אם כאחד חימים חקרובים יצלצל הפעמון בפתח ביתך, אל תופתע למצוא על הסף את מרדכי נמיר, ראונן ברקת או אהרון בקר** שיציגו את עצמם, ילחצו את ידך, ינסו להסביר לך על כוס תה מדוע עליך להצביע למפא״י. מפעל המגע האישי החל כבר בפרברי תל־אביב, יקיף בקרוב את הארץ כולה.

• **מספר ניכר של מכתיות גרמניות קטנות מטיפוס „פולקס וואגון״ (מכונית עממית), יוכאו על ידי חברת השילומים**, יחולקו על ידי הממשלה, בתשלומים נוחים, לרופאים, מהנדסים ובעלי מקצועות חיוניים אחרים. בין השאר, מקווים חוגי השלטון להחזיר לעצמם בצעד זה את אהדת המתפרנס העצמאי. המכוניות, אשר שימשו בשעתו קלף חשוב בתעמולה הנאצית, יחוייבו בדמי רשיון נמוכים, יצרכו כמות מינימלית של דלק. תוכנית הבאתן הוכנה בארץ, נתקלה בהתנגדות ראשי השילומים, אך תוגשם בכל זאת בזמן הקרוב ביותר.

• **סכנת פלישת הארבה תגדל השנה**: לפי ידיעות, שהגיעו לאחרונה מסודאן, גוניאה הצרפתית, תוניסיה וערב הסעודית, הוברר כי קצב התרבות הארבה גדל פי כמה, ולא מן הנמנע כי להקות הארבה הרעבות יפשטו למרחקים, יגיעו עד ירדן, ישראל, סוריה ולבנון.

• **אלפי חברי קיבוצי הפועל המזרחי ימנעו, ברובם, מהצ־בעה בבחירות להסתדרות העובדים.** תהיה זו הפגנת חברי הקיבוצים נגד איחוד צמרת מפלגתם והמזרחי לחזית דתית, לקראת הבחירות לכנסת.

• **הקיבוצים הדתיים של הפועל המזרחי ופועלי אגודת־ישראל יצטרפו לאיחוד הקבוצות והקיבוצים**, תוך השנה הקרובה.

• **הקיץ לא יבקרו כל ספורטאים ישראליים בתורכיה**: איגודי הספורט הישראליים קיבלו דמז מגבוה כי החרפת היחסים בין שתי המדינות לא תאפשר לספורטאי ישראל לקבל עידוד כלשהו מצד הקהל התורכי, חס־המזג.

• **שני מבצעים ארכיאולוגיים בקנה־מידה ממלכתי מתוכננים לקראת עונת־החפירות הראשונה בישראל.** בצפון יפתח רב־אלוף ד״ר יגאל ידין בחפירות בתל אל־קצה (חצור), לגילוי שרידי תרבות־ההקסוס. בדרום יסרוק ד״ר יוחנן אהרוני את נקיקי נחל חבר (עין־גדי), בחיפוש אחרי מגילות גנוזות מתקופת מלכות־ישראל.

במדינה

העם
מבחן הקרב

„לשליטי־ערב אין כל זכות מוסרית ומש־פטית להישען על החלטות האו״ם, שחוללו ונעשו לאל על־ידיהם הם; החלטות אלה אינן קיימות עוד ולא יקומו עוד לתחיה, כשם שכל עמי אסיה ואפריקה לא יקימו לתחיה אל־פי בינינו ובנותינו, שקיפחו חייהם הצעירים בגלל התוקפנות הפושעת של שליטי ערב, ש־האו״ם לא ידע למנוע אותה...״

אין כמעט ישראלי אחד שאינו מסכים בלב ונפש למלים אלה, שהיו את נקודת־השיא של נאום דוד בן־גוריון ביום העצמאות (ראה להלן). אולם עצם הצורך להשמיען מעיד על שינוי חמור בחזית הבינלאומית.

משען המפשות. משך שבע שנים סמ־כה ישראל על מפשותם של מנהיגי הערבים, יותר מאשר על תבונתם המדינית של מנהי־גיה שלה. הערבים דחו כל הצעה למשא־ומתן של שלום, נתנו לישראל להיראות ב־עיני העולם כרודפת שלום, נראו בעצמם כ־מתרחרי־מלחמה צמאי־דם.

בחדרי־חדרים הודו מדינאים ישראליים ש־אילו הסכו הערבים את הקערה על פיה, היה מצב ישראל קל מאוד. בתנאים הקיימים ב־עולם, כשארצות המערב והגוש הסובייטי מתחנפים לממשלות הערביות, היו רוכבים על ישראל ליד שולחן המשא־ומתן.

החודש חל שינוי זה: הערבים תבעו את קיום החלטות או״ם, עמי באנדונג תמכו בכך. לעיני המסתכל השטחי בעולם, זוהי דרישה מתונה והגיונית. משפט או״ם הוא משפט צדק. אם תסרב ישראל להיכנע למשפט או״ם, לוותר על חלק חשוב משטחה ולהחזיר שלו־שת רבעי מליון פליטים, תיראה כעקשנית ומחרחרת־מלחמה.

התשובה המוחצת. תשובתו של בן־גוריון היא הגיונית, מקובלת במשפט העמים. אחרי שצד אחד בסיכסוך מגיש את דרישותיו ל„מיבחן בקרב״, עליו לקבל את תוצאות המיבחן. אין הוא יכול לבוא, אחרי כשלונו, ולחזור להחלטות קודמות.

אולם טענה זו לא תחזיר לישראל את עט־רת־הנצחון בחזית התעמולה הבינלאומית. משך שבע שנים לא הגישה ממשלת ישראל לעולם אף תוכנית מדינית רצינית אחת שתו־כל לשמש בסיס לשלום עם ארצות־ערב. עתה, כשעברה היוזמה לידי הערבים, צפויה לה תבוסה פסיכולוגית מכרעת, אם לא תשיב בהצעה משכנעת, דרמאתית ומוחצת משלה.

הממשלה
הנאום הגדול

בבוקר יום העצמאות הובהלו ראשי קול־ישראל על־ידי הודעה ששינתה ברגע האחרון את כל סידרי השידור המתוכננים. דויד בן־גוריון עמד, בניגוד למקובל, לשאת נאום פוליטי גדול במיסדר יום העצמאות, ביקש להקליט מראש את הנאום לשידור ברדיו. היתה זאת הודעה רבת־משמעות. כי ההח־לטה למסור את רשות־הדיבור לשר־הבטחון, הסכה את המיסדר הגדול כולו למסגרת זהב להבלטת נאום כי. ג״. כפנינה יחידה. היה זה נצחון גדול של בי. ג״. על משה שרת.

בשעה היעודה קם הגבר הלבוש חאקי, פסע כמה ססיעות אל המיקרופון, שלף צרור של ניירות והחל קורא בנאום.

עד הסוף המר. באולפן שרות השידור נראה הנאום ארוך, אך לא מעייף. עתה, על המגרש, היתה לו השפעה קטסטרופלית. החיילים שקמו בשעה שלוש לפנות בוקר, צעדו מיצעד ארוך ומפרך ברחובות תל־אביב, היו עייפים ביותר. בעמדם נוח ללוא תנועה לשמע הנאום הארוך, נפלו חצי תריסר מהם, בזה אחר זה, מתעלפים.

בן־גוריון עצמו והיושבים בקרבתו לא הבחינו בנעשה מאחורי חומת החיילים ב־שורה הראשונה. הם הוסתעו כשאלפי צופים באנפים סרצו סיאום בשריקות ובצעקות. הדיפלומטים הזרים חידדו את מבטיהם בת־מיהה, הסתכלו במשקפות. כמעט איש לא הקשיב עוד לנאום, אף שהיה מעניין למדי, קבע כמה עקרונות פוליטיים חשובים.

בי. ג״. עצמו הרגיש כי הגזים בנאום הארוך, אך אחרי שהקליטו ברדיו שוב לא יכול היה לקצרו*. הוא המשיך, עד הסוף המר.

כשנכנס האיש לבוש־החאקי למכונית־ה־קרייזלר השחורה, המלוה שני אופנועים ש־עצרו את התנועה בכביש, חל שינוי במעמדו הפוליטי. זו הפעם הראשונה מאז הקמת המ־דינה נכשל בי. ג״. בריתוק קהל מבוגר.

הלקח לא עבר מבלי למשוך תשומת־לב רבה בצמרת ממפא״י. התוצאה: ירידה של מניות בי. ג״. עלית המניות של שרת, שנחל השבוע נצחון נוסף כשהצליח, אחרי מאבק ממושך, להעביר את הסיסול בועדות שביתת־הנשק מרשות בן־גוריון והרמטכ״ל לרשות משרד־החוץ.

יחסי חוץ
לחיצה מתקדמת

נציגי 23 המדינות (מתוך 41 המדינות המקיימות יחסים דיפלומטיים עם ישראל) שהסתדרו בחצי גורן בבית הנשיא ברחביה, כדי למסור לו את ברכות מדינותיהם לחג־העצמאות, ציינו בלי משיב, שלב נוסף בקשרי ישראל עם העולם הרחב.

בעוד שהשנה גדל מספר לוחצי־ידיו של הנשיא, לאחר שנציגי המדינות הדרום־אמרי־קאיות שנעדרו בשנה שעברה לפי הוראות החתיקאן הופיעו השנה, נתנו בכך גושפנקה בלתי רשמית להכרת מדינותיהם בירושלים כבירת־ישראל, בלט מספרם הרב של מיופי־הכוח שעלו ירושלימה במקום הצירים עצמם.

הורגש ביחוד העדרו של ציר תורכיה

(המשך בעמוד 8)

* אך הוא קיצרו בכל זאת, השמיט שני קט־עים קטנים ובלתי־חשובים.

בי. ג״. על הקירות
עד הסוף המר